

реформування державного управління держави взагалі й у галузі цивільної авіації зокрема.

Література

1. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України від 22 липня 1998 р. № 810/98 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 21. – Ст. 2788.

2. Адміністративне право України: підручник / Ю. П. Битяк, В. В. Богуцький, В. М. Гаращук та ін.; за ред. Ю. П. Битяка. – Х.: Право, 2001. – 528 с.

3. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 р. № 3166-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 38 – Ст. 385.

4. Адміністративне право: підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), В. М. Гаращук, В. В. Богуцький та ін.; за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука, В. В. Зуй. – Х.: Право, 2010. – 624 с.

УДК 341 (043.2)

Жмур Н. В., к.ю.н.,
Лісова В. Ю., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРОБЛЕМА МІЖНАРОДНОЇ ПРАВОСУБ'ЄКТНОСТІ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Суб'єкт міжнародного права – це учасник міжнародних відносин, який має міжнародні права та несе міжнародні обов'язки або є носієм міжнародної правосуб'єктності [1, с. 358].

Міжнародна правосуб'єктність є основною ознакою суб'єкта міжнародного публічного права, що виявляється, як правило, у наявності прав і обов'язків, установлених звичаєвими і договірними нормами міжнародного права.

Класифікація суб'єктів міжнародного права можлива за багатьма критеріями. А саме: за учасниками міжнародних відносин: індивіди, громадські організації, адміністративно-територіальні одиниці, автономії, суб'єкти федерацій, держави, державоподібні утворення, народи (нації), міжнародні організації та ін.; за масштабом діяльності: універсальні, регіональні та партикулярні; за порядком утворення: первинні та похідні; за міжнародно-правовим статусом: загальносистемні, галузеві та спеціальні; за галузевою приналежністю: суб'єкти права міжнародних договорів, права міжнародних організацій, права міжнародної безпеки, міжнародного гуманітарного права, міжнародного екологічного права та ін. [1, с. 364].

Міжнародна правосуб'єктність включає в себе такі елементи: міжнародна правоздатність; міжнародна дієздатність; міжнародна деліктоздатність; участь у міжнародній нормотворчості.

Міжнародна правоздатність – це здатність суб'єкта міжнародного права мати суб'єктивні права і нести юридичні обов'язки. Такою здатністю володіють держави з моменту їх створення; нації, що борються за незалежність, - з моменту їх визнання; міжнародні міжурядові організації - з моменту вступу документів про їх заснування в силу; фізичні особи [2, с. 200-201].

До поняття міжнародної дієздатності входить самостійне здійснення суб'єктами міжнародного права своїх прав і обов'язків. Міжнародна деліктоздатність суб'єктів міжнародного права означає їхню здатність нести юридичну відповідальність за скоєні правопорушення.

Суб'єкти міжнародного права мають загальну, галузеву і спеціальну правосуб'єктність.

Досі залишається дискусійним питання про коло суб'єктів міжнародного права. До середини XX ст. переважала думка про держави як про виключних суб'єктів міжнародного права. Після Другої світової війни офіційно визнається міжнародна правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій, а згодом - народів, що виборюють свою незалежність [2, с. 205-206].

Міжнародне право відіграє значну роль у регулюванні прав і свобод фізичних осіб. У одних випадках норми міжнародного права встановлюють стандарти правового статусу фізичних осіб, в інших – є безпосередньою підставою для виникнення суб'єктивних прав і обов'язків людини.

Роль міжнародного права в регулюванні правового статусу фізичних осіб виражається, у тому, що держави:

- у силу звичаєвих правових норм міжнародного права взаємно визнають виняткову юрисдикцію держав у регулюванні правового статусу осіб, що складають їхнє населення;

- взаємно погодилися визнавати право вітчизняної держави в установлених випадках сприяти своїм громадянам, які знаходяться за межами їх державних кордонів на іноземній території, у здійсненні їх прав, передбачених для іноземців;

- на взаємних договірних засадах регулюють питання, що стосуються колізії їхніх внутрішньодержавних норм про визначення статусу осіб, що відносяться до категорій їхніх громадян;

- регулюють на рівні норм загального міжнародного права правове становище осіб, що входять до складу їхніх закордонних органів зовнішніх зносин;

- у спеціальних угодах домовляються про право фізичних осіб у порядку, встановленому внутрішньодержавним законодавством,

звертатися в міжнародні організації за захистом своїх прав [3, с. 419-420].

Таким чином, у міжнародному праві є достатньо підстав для становлення системи міждержавного співробітництва з питань правового статусу фізичних осіб.

Ця проблема набуває особливої значимості з урахуванням того, що на сучасному етапі розвитку світового співтовариства загально визнано, що політичні, соціальні, економічні, культурні й інші права людини виступають не в якості дару держави або його посадових осіб, а є невід'ємними правами кожного індивіда, якими він наділений у силу свого народження незалежно від раси, кольору шкіри, статі, релігії, мови, політичних та інших переконань. Права і свободи людини складають основу не тільки громадянського суспільства, але і базис сучасної цивілізації. Право міжнародної правосуб'єктності охоплює також такі інститути як визнання та правонаступництво [3, с. 421].

Отже, можна зробити висновок, що поняття міжнародна правосуб'єктність означає здатність бути суб'єктом міжнародного права. Її обсяг у різних видів суб'єктів істотно відрізняється.

Література

1. Міжнародне приватне право: підручник / за ред. А. С. Довгєрта і В. І. Кисіля. – 2-ге вид. – К.: Алерта, 2014. – 656 с.
2. Міжнародне приватне право: навчальний посібник / В. М. Гайворонський, В. П. Жушман. – К.: Атіка, 2010. – 399 с.
3. Дмитрієва Г. К. Міжнародне приватне право: підручник / Г. К. Дмитрієва. – М.: Проспект, 2007. – 689 с.

УДК 347.82 (043.2)

Жмур Н. В., к.ю.н.,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

Сивка Н. В., студентка,

Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника,
м. Івано-Франківськ, Україна

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Важливість міжнародного повітряного простору, а також національного повітряного простору полягає в його інтенсивному використанні в транспортних цілях, що об'єктивно потребує точної регламентації такої діяльності як на національному, так і міжнародному рівні. У цих цілях у 1944 році в Чикаго була укладена Конвенція про міжнародну цивільну авіацію і створена універсальна міжнародна міжурядова організація Міжнародної цивільної авіації (ІКАО). Мета і